

Työryhmän kokous 12.4.2019

Aika 12.4.2019, klo 12.45-14.30
Paikka Tukes, Pasilan virastotalo, nh. Harkko

Jäsenet	Nimi	Läsnä	Poissa
	Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi (puheenjohtaja)	X	
	Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki		X
	Ylitarkastaja Björn Johansson	X	
	Johtava asiantuntija Sanna-Mari Karjalainen	X	
	Ryhmäpäällikkö Markus Kauppinen	X	
	Ylitarkastaja Jan Meszka	X	
	Ylitarkastaja Karoliina Meurman	X	
	Yli-insinööri Jaana Rajakko	X	

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Edellisten kokousten pöytäkirjaluonnokset eivät ole vielä valmistuneet.

2. Keskustelutilaisuuden purku

Yleisenä havaintona tehtiin, että tilaisuuteen oltiin tultu enemmänkin kuuntelemaan kuin keskustelemaan.

Esille nousivat myös toiveet nykyisen laitelain sääntelyn laajentamisesta esim. äänikuulutus- ja palovaroitinjärjestelmien toteuttamiseen. Laitelain soveltamisalaan kuuluu kuitenkin vain näiden laitteistojen tuotevaatimukset savunpoistolaitteistojen tapaan.

Keskustelutilaisuuden keskusteluosiosta on laadittu erilliset muistiinpanot työryhmän käyttöön. Keskustelutilaisuuden kalvosarja on lisätty hankeikkunan aineistoon.

2.1 Käsisammutinliikkeet

Luetteloitivelvoite

Käsisammutinliikkeiden luetteloitivelvoitteen poistaminen herätti keskustelua. Tuotiin esille, ettei luettelon ylläpito ole merkittävä lisätyö. Toisaalta liikkeet pitävät joka tapauksessa jonkinlaista asiakasrekisteriä ja kirjanpitoa laskutusta varten. Jos luetteloitivelvoite on säädetty yrityksen tehtäväksi, rekisterin pitoa ei tarvitse perustella. Tietosuojasääntely ei rajoita

Pöytäkirja SM1912629
02.05.2019 00.00.01.00.00
SMDno-2017-2100
SM036:00/2017

asiakasrekistereiden pitoa, vaan asettaa toiminnalle vaatimuksia esim. jos tietojen käsittely ei johdu lakisääteisestä velvoitteesta, täytyy asiakkaalta saada suostumus tietojen käsittelyyn ja asiakkaalla on oikeus pyytää tietojen poistamista.

Huolto- ja tarkastustyöt

Nestesammuttimien huoltoväliksi on nyt säädetty viisi vuotta, muilla sammuttimilla 10 vuotta. Viiden vuoden huoltovälin säilyttäminen varmuuden vuoksi ei ole perusteltua, koska käsisammuttimen huoltotarve tulee esille tarkastuksen yhteydessä esim. putken katkeamisen voi kuulla tarkastuksessa. Käsisammuttimen tarkastusta tehdessä pitää pystyä tunnistamaan, mitkä käsisammuttimet tarvitsevat huoltoa. Tällöin huolto olisi mahdollista säätää tehtäväksi valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Huoltovapaalla käsisammuttimella ei kuitenkaan tarkoiteta tarkastusvapaata käsisammutinta. Käsisammuttimen tarkastuksen tavoite on varmistaa käsisammuttimen toimintakunto. Lisäksi painelaitesääntelyn tarkastusvelvoitteet ovat voimassa. Usein painelaitetarkastus tehdään samalla kertaa kuin käsisammuttimien 10 vuoden huolto.

Kaikilla käsisammutinliikkeillä ei ole pätevyyttä tehdä painelaitesääntelyn mukaisia tarkastuksia. Kaikkien käsisammutinliikkeiden pitää pystyä tekemään käsisammuttimien huoltotöitä osaamisen osalta, mutta perusvaatimuksena ei voi olla, että käsisammutinliikkeen pitäisi pystyä tekemään myös painelaitelain mukaista tarkastusta.

Työkokemus

Käsisammutinliikkeiden osalta vaatimus työkokemuksesta ei välttämättä tuu uutta, sillä käytännössä huoltotutkintoa ei voi suorittaa ilman jotain työkokemusta. Työkokemusvaatimus voisi kyllä karsia huoltotutkintoon ilmoittautuvien lukumääriä. Vuoden työkokemus käsisammutinliikkeessä voisi olla riittävä. Vielä on mietittävä, pitääkö työkokemuksen laatua tarkentaa esim. edellyttää tarkastamis- ja huoltotöitä. Työkokemuksen osalta tulee myös päätettäväksi, pitääkö työkokemus olla hankittu yhtäjaksoisesti vai kartuttaisiko esim. kesätyöt yhteenlaskettua työkokemusta 12 kk. Jälkimmäinen vaihtoehto laskea eri jaksot yhteen olisi joustavampi.

2.2. Vastuuhenkilö

Vastuuhenkilön pätevydestä kerrottiin keskustelutilaisuudessa tuore linjaus, että pätevyys perustuisi jatkossa työkokemukseen ja tenttiin. Asia herätti kannanottoja sekä tutkintovaatimuksen säilyttämisen että poistamisen puolesta. Pelkona tuntui olevan, että liikkeiden asema vaarantuu ja työn laatu heikkenee.

Soveltuvan teknisen koulutuksen edellyttäminen on vaan aika vaikea toteuttaa yhdenvertaisesti nykyisessä valinnaisten oppiaineiden toimintaympäristössä. Voisi olla mahdollista säätää kahdesta vaihtoehdosta: jokin sopiva tutkinto ja kahden vuoden työkokemus tai ilman tutkintoa edellytettäisiin viiden vuoden työkokemusta. Öljy- ja kaasuasennuksissa muutettiin sääntelyä nimenomaan niin, että teknikkovaatimus poistettiin ja pidennettiin työkokemusvaatimusta.

Lähtökohta on, että säädetään vastuuhenkilön tehtävistä ja asennusliikkeen / käsisammutin liikkeen vastuusta, joista voi johtaa vastuuhenkilön

Pöytäkirja

SM1912629

02.05.2019

00.00.01.00.00

SMDno-2017-2100

SM036:00/2017

pätevyysvaatimukset eli sen, mitä vastuuhenkilön tulee osata. Yrityksen tehtävänä on määritellä itse vaatimukset henkilöstölleen, koska yritys vastaa henkilöstönsä toiminnasta.

Ei ole perusteita estää tai rajoittaa lainsäädännöllä yritysten alalle tuloa, vaikka riskinä onkin yhden hankkeen yritysten syntyminen. Asennusliikkeiden vastuuhenkilöjärjestelmän ylläpito on jo riskienhallintaa tähän, sillä asennusliikkeiltä on tarkoituksenmukaista edellyttää vastuuhenkilöä myös jatkossa. Matala alalle tulokynnys näkyy kuitenkin liikkeiden lukumäärissä.

Tällä hetkellä Tukesin rekisterissä on liikkeitä seuraavasti:

- käsisammutinliikkeitä noin 500 (406 toimintayksikköä eli vastuuhenkilöä)
- paloilmoittimia asentavia liikkeitä 260 toimintayksikköä
- sammutuslaitteistoja asentavat liikkeet jakaantuvat laitteistotyyppikohtaisesti
 - 81 sprinklerilaitteiston vastuuhenkilöä
 - 23 kaasulaitteiston vastuuhenkilöä
 - 35 vesisumulaitteiston vastuuhenkilöä

Uusia paloilmoittimien vastuuhenkilöitä Tukesin rekisterissä on ollut seuraavasti: v. 2018 49 uutta vastuuhenkilöä, v. 2017 56 henkilöä ja v. 2016 46 henkilöä.

Jos vastuuhenkilön koulutukseen perustuva tutkintovaatimus poistetaan, korostuu pätevyystentin merkitys pätevyyttä arvioitaessa. Keskustelutilaisuudessa esitettiin, että tentin tulisi olla nykyistä laajempi ja vaikeampi. Vastuuhenkilöltä vaadittavan osaamisen tulee heijastaa vastuuhenkilö tehtäviä. Koska nykyisissä pätevyystenteistä eivät kaikki pääse läpi, ei tenttien nykyistä tasoa voi pitää liian matalana. Paloilmoittimien ja sammutuslaitteistojen pätevyystenteissä saa olla tenttimateriaali mukana.

Vastuuhenkilöllä ei ole asennuksen suunnitteluvastuuta, ainoastaan asennusvastuu. Tästä huolimatta käytännössä edellytetään myös osaamista suunnittelusta ja suunnitelmien tarkastamista, jotta vastuun asennuksesta toteutuu.

2.3 Käsisammuttimien väri ja sijoittaminen

Kysymys on lähinnä siitä, voiko muitakin kuin punaisia käsisammuttimia kutsua käsisammuttimiksi. Esillä on ollut lukuisia kuvia erivärisistä ja – kuviollisista käsisammuttimista. Tunnusomaista on, ettei näissä sammuttimissa ole standardin mukaisia etikettejä. Tästä herää epäily, ettei näitä tuotteita lueta virallisesti käsisammuttimiksi.

Suomessa ei yleensä sijoiteta useampaa erityyppistä käsisammutinta vierekkäin eli hätätilanteessa ei ole todellisia vaihtoehtoja valita tilanteeseen sopivinta alkusammutuskalustoa (jauhe/neste/CO₂). Käsisammuttimien merkitseminen on vanha käytäntö ilman, että asiasta olisi säädetty vaatimuksia.

Rakennushankkeessa palotekninen suunnittelija usein määrittelee hankittavan alkusammutuskaluston tyyppin, sijoituksen ja merkitsemisen. Toteutuksessa on isoja eroja niin alueellisesti kuin kiinteistökohtaisesti. Alkusammutuskaluston hankkiminen perustuu kiinteistön velvollisuuteen varautua alkusammutukseen. Käsisammuttimien hankinnasta ja sijoittamisesta voisi olla

Pöytäkirja

SM1912629

02.05.2019

00.00.01.00.00

SMDno-2017-2100

SM036:00/2017

olemassa esim. kansallinen standardi (vastaava tarvittaisiin myös palovaroittimista).

2.4 Tarkastuslaitokset

Tarkastuslaitosten henkilöstön osaamisen osalta tiedusteltiin, miksei ole säädetty henkilöstön pätevyysvaatimuksista. Tarkastuslaitosten henkilöstön osaaminen (rekrytointi, perehdytys, johtamisjärjestelmä, pätevyden ylläpitäminen) käydään läpi hyvin tarkasti akkreditointiprosessissa. Lisäksi akkreditointiprosessissa määräaikaisarviointi tehdään vuosittain ja uudelleen arviointi neljän vuoden välein. Akkreditoinnissa katsotaan, että yrityksen pätevyys on sama kuin henkilöstön pätevyys. Paloilmoittimien osalta kentällä sovelletaan vielä vanhan A:60 vaatimusta paloilmoitintutkinnon suorittamisesta.

3. Seuraavat tilaisuudet

Pidetään suunniteltu keskustelutilaisuus 16.5.2019. Kohdennetaan tilaisuuden sisältöä nyt pidettyä tarkemmin. Selvästi käsisammutinliikkeiden asioista ja käsisammuttimien tarkastamisesta olisi tarve keskustella toimialan kanssa.

Syksyllä pidetään taas laajempi keskustelu- tai kuulemistilaisuus. Tällöin toivottavasti lausuntokierros on käyty ja voidaan käydä saatua lausuntopalautetta läpi. Tilaisuuden ajankohdaksi sovittiin 10.9.2019 klo 12.30-15, paikka on vielä avoin.

4. Kokouksen päättäminen

TEM on laatinut laskurin yritysvaikutusten arviointiin. Laskuria voidaan käyttää apuna arvioitaessa erilaisten yrityksiin kohdistuvien velvoitteiden vaikutuksia. Tällä työkalulla on mahdollista mm. laskea asennusliike- ja tarkastuslaitossäätelyn vaikutuksia euromääräisinä.

Työryhmän seuraavat kokoukset ovat 2.5.2019 klo 9-12 SM:ssä ja 28.5.2019 klo 9-12 SM:ssä.

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Neuvotteleva virkamies, puheenjohtaja

Kirsi Rajaniemi

Yli-insinööri

Jaana Rajakko

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 02.05.2019 klo 14:30. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sisäministeriö

Pöytäkirja

02.05.2019

SM1912629
00.00.01.00.00
SMDno-2017-2100
SM036:00/2017

5 (5)

Jakelu

Työryhmän jäsenet

Tiedoksi

Valtioneuvoston hankeikkuna